

A Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján hozott H-FH-I-B-182/2014. számú határozat az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet számára

Az **Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél** (székhelye: 5502 Gyomaendrőd, Hősök tere 10/2., továbbiakban: Takarékszövetkezet/pénzügyi szervezet) **hivatalból folytatott fogyasztóvédelmi vizsgálat** megállapításai alapján a Magyar Nemzeti Bank (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9., telephelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39., továbbiakban: MNB) Pénzügyi Stabilitási Tanácsának felhatalmazása alapján az alábbi

h a t á r o z a t o t

hozom:

I. Az MNB a Takarékszövetkezetet – az egyoldalú, a fogyasztóra nézve kedvezőtlen szerződésmódosítás esetén, a szerződésmódosításra okot adó körülmény megjelölésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával felhívja a jogszabályok mindenkori betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 500.000 Ft – azaz ötszázezer forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

II. Az MNB a Takarékszövetkezetet – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés módosításának kezdeményezése során nyújtott előzetes tájékoztatás tartalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával felhívja a jogszabályok mindenkori betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 1.000.000 Ft – azaz egymillió forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

III. Az MNB a Takarékszövetkezetet – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés módosításának kezdeményezésével kapcsolatos határidőre vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását és a Takarékszövetkezettel szemben 250.000 Ft – azaz kétszázötvenezer forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

IV. Az MNB a Takarékszövetkezetnek – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával felhívja a jogszabályok mindenkori betartására és a Takarékszövetkezettel szemben 1.000.000 Ft – azaz egymillió forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

IV/A. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés új díj bevezetésével történő, hátrányosan egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértésével a fogyasztókkal szemben **a jogsértő állapot megszüntetéséig felszámított díjak összegét a jogsértéssel érintett valamennyi fogyasztó számára térítse vissza.**

Határidő: 2014. szeptember 30.

IV/B. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a IV/A. pontban foglaltak végrehajtására tett intézkedéseiről az alábbiak szerinti adatok közlésével, a következő határidő szerint **tájékoztassa az MNB-t:**

- a) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók megjelölése, a fogyasztók nevét tartalmazó név szerinti lista benyújtásával,
- b) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetések fogyasztónkénti meghatározása, azt tartalmazó tételes kimutatással,
- c) a jogszerűtlenül bevezetett új díjakkal érintett fogyasztók számának és a jogszerűtlenül bevezetett új díjakból származó befizetéseknek az összegzésével,
- d) nyilatkozat a fogyasztók részére történő visszatérítés végrehajtásáról.

Határidő: 2014. október 15.

V. Az MNB a Takarékszövetkezetnek – a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díj számítási módjának a fogyasztó számára hátrányos, egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértése miatt – **a határozat kézhezvételének napjával megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását és a Takarékszövetkezettel szemben 1.500.000 Ft – azaz egymillió-ötszázezer forint – összegű fogyasztóvédelmi bírságot szab ki.**

V/A. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására irányuló szerződésben foglalt díj számítási módjának a fogyasztó számára hátrányos, egyoldalú módosítását tiltó jogszabályi rendelkezés megsértésével **a fogyasztókkal szemben a jogsértő állapot megszüntetéséig felszámított díjak összegét a jogsértéssel érintett valamennyi fogyasztó számára térítse vissza.**

Határidő: 2014. szeptember 30.

V/B. Az MNB kötelezi a Takarékszövetkezetet, hogy a V/A. pontban foglaltak végrehajtására tett intézkedéseiről az alábbiak szerinti adatok közlésével, a következő határidő szerint **tájékoztassa az MNB-t:**

- a) a jogszerűtlenül felszámított díjakkal érintett fogyasztók megjelölése, a fogyasztók nevét tartalmazó név szerinti lista benyújtásával,
- b) a jogszerűtlenül felszámított díjakból származó többletbefizetések fogyasztónkénti meghatározása, azt tartalmazó tételes kimutatással,
- c) a jogszerűtlenül felszámított díjakkal érintett fogyasztók számának és a jogszerűtlenül felszámított díjakból származó többletbefizetéseknek az összegzésével,
- d) nyilatkozat a fogyasztók részére történő visszatérítés végrehajtásáról.

Határidő: 2014. október 15.

A kiszabott fogyasztóvédelmi bírságokat a határozat jogerőre emelkedésétől számított **30 napon** belül kell az MNB hatósági bírság és költségtérítés fizetésére szolgáló 19017004-01678000-30900002 számú számlájára — "fogyasztóvédelmi bírság" megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével — befizetni. A fogyasztóvédelmi bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén a közigazgatási végrehajtás szabályai kerülnek alkalmazásra. A fogyasztóvédelmi bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámítására kerül sor, melynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék.

A késedelmi pótlékot az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével, „késedelmi pótlék” megjelöléssel. Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a fizetési kötelezettség haladéktalanul végrehajtásra kerül.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a határozat felülvizsgálatát a közléstől számított **30 napon** belül jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál keresettel kérheti. A keresetlevelet – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve – az MNB-nél kell 3 példányban benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs hatáskör.

A bíróság a közigazgatási pert tárgyaláson kívül bírálja el, azonban a felek bármelyikének kérelmére tárgyalást tart. A tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

I n d o k o l á s

(...)

A FOGYASZTÓVÉDELMI VIZSGÁLAT SORÁN VÉGREHAJTOTT ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEK, JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET, TÉNYÁLLÁS, A TÉNYÁLLÁS MINŐSÍTÉSE ÉS A TAKARÉKSZÖVETKEZET ÉSZREVÉTELEINEK ÉRTÉKELÉSE

Eljárási cselekmények

(...)

I. A TAKARÉKSZÖVETKEZET EGYOLDALÚ, A FOGYASZTÓRA NÉZVE KEDVEZŐTLEN SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁSA ESETÉN A SZERZŐDÉSMÓDOSÍTÁSRA OKOT ADÓ KÖRÜLMÉNY MEGJELÖLÉSÉNEK A VIZSGÁLATA

I.1. Jogszabályi környezet

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 1. § (1) bekezdés a) pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„1. § (1) Ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni: Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra,”

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint:

„3. § (1) Pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

- a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;
- c) pénzügyi lízing;
- d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;
- e) elektronikus pénz kibocsátása;
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;
- g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;
- k) hitel referencia szolgáltatás;”

A Hpt. 210. § (3) bekezdése, valamint (11) és (13) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(3) Fogyasztóval kötött kölcsönszerződésben vagy pénzügyi lízingszerződésben az ügyfél számára kedvezőtlenül kizárólag a kamatot, díjat vagy költséget lehet egyoldalúan módosítani. Egyéb feltétel, ideértve az egyoldalú módosításra okot adó körülmények felsorolását is, egyoldalúan nem módosítható az ügyfél számára kedvezőtlenül. Az egyoldalú módosítás jogát a hitelező akkor jogosult gyakorolni, ha a módosításra okot adó objektív körülmények tételes meghatározását a szerződés tartalmazza, valamint a hitelező árazási elveit írásban rögzítette.

(...)

(11) A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára – külön pontban – egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő – az ügyfél számára kedvezőtlen – módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.

(...)

(13) Az ügyfél hirdetményben történő tájékoztatása során biztosítani kell, hogy megállapítható legyen, hogy melyik kamat-, díj- vagy költségelem milyen mértékben változik. **Az ügyfél számára elérhetővé kell tenni a módosítás okait.**”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezet 9. pontja szerint:

„9. Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,

f) a készpénzáttutalás,

g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

I.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Az MNB a Takarékszövetkezet 2013. január 1-jétől, 2013. február 5-től, 2013. szeptember 2-tól, illetve 2013. szeptember 16-tól hatályos általános hirdetményeinek áttekintését követően megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a 2013. január 1-jétől, illetve a 2013. február 5-től hatályos hirdetményeiben nem tájékoztatta Ügyfeleit a szerződésmódosításra okot adó körülményről, így 2 esetben megsértette a Hpt. 210. § (13) bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezést.

II. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSEKBEN FOGLALT DÍJAK FOGYASZTÓK SZÁMÁRA KEDVEZŐTLEN, EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELŐZETES TÁJÉKOZTATÁS TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA

II.1. Jogszabályi környezet

A Pft. 2. § 13., 21. és 22. pontjai szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is,”

„21. pénzforgalmi szolgáltatás: a Hpt. meghatározott pénzforgalmi szolgáltatás,”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a az alábbiakat rögzíti:

„8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.”

A Pft. vizsgált időszakban hatályos 15. §-a szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.”

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

- a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;
- c) pénzügyi lízing;
- d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;
- e) elektronikus pénz kibocsátása;
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;
- g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;
- k) hitel referencia szolgáltatás.

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,
- f) a készpénzáttutalás,
- g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

II.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet megsértette a Pft. 15. § (3) bekezdésében foglalt, előzetes tájékoztatásra vonatkozó kötelezettséget előíró jogszabályi rendelkezést, tekintettel arra, hogy a 2013. január 1., illetve a 2013. február 5. napjától hatályos lakossági számlavezetési, illetve bankkártyás tranzakciókra vonatkozó díjmelése során 2 alkalommal az előzetes tájékoztatással kapcsolatos dokumentumokban – így a közzétett hirdetményekben – nem nyújtott információt a fogyasztóknak arról, hogy milyen esetben tartja általuk elfogadottnak a díjmelést, valamint arról, hogy amennyiben nem fogadják el a szerződésmódosítást, jogosultak a keretszerződés azonnali, díj-, költség- és egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.

III. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ KERETSZERZŐDÉSEK MÓDOSÍTÁSÁNAK KEZDEMÉNYEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS HATÁRIDŐRE VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK VIZSGÁLATA

III.1. Jogszabályi környezet

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ...”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a az alábbiakat rögzíti:

„8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.”

A Pft. vizsgált időszakban hatályos 15. § (1)-(2) bekezdései szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.”

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;

b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;

c) pénzügyi lízing;

d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;

e) elektronikus pénz kibocsátása;

f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;

g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;

h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;

i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;

j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;

k) hitel referencia szolgáltatás.

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,

d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,

f) a készpénzáttutalás,

g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”

III.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

Fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a 2013. január 1-jétől hatályos díjmelés során megsértette a Pft. 15. § (1) bekezdésében foglalt, a szerződésmódosítás kezdeményezésének határidejére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, mivel a díjmelést nem a törvényben meghatározott határidőben kezdeményezte.

IV. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉS ÚJ DÍJ BEVEZETÉSÉVEL TÖRTÉNŐ EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA

IV.1. Jogszabályi környezet

A 2013. december 31. napjáig hatályos Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„1. § (1) Ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni:

a) Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra,”

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint:

„3. § (1) Pénzügyi szolgáltatás a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:

a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz – saját tőkét meghaladó mértékű – nyilvánosságtól történő elfogadása;

b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;

c) pénzügyi lízing;

d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;

e) elektronikus pénz kibocsátása;

f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;

g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;

h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;

i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;

j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;

k) hitel referencia szolgáltatás;

A Hpt. 210. § (2), (11) és (12) bekezdése az alábbiakat rögzíti:

„(2) A pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződésben egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit és a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit is.

(...)

(11) A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára - külön pontban – egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő – az ügyfél számára kedvezőtlen – módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.

(12) Szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.”

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„2. § E törvény alkalmazásában:

(...)

13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, (...)

22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ”

A Pft. 8. §-a szerint:

„8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.”

A Pft. 15. § (1)-(3) bekezdése szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.”

Pft. 23. § (1) bekezdés c) pontja szerint:

„23. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató a keretszerződésen alapuló fizetési megbízás alapján a fizető fél számlájának megterhelését követően, vagy ha a fizető fél a fizetést nem a fizetési számlán keresztül bonyolítja, a fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

(...)

c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,”

Pft. 32. § (1) bekezdés c) pontja szerint:

„32. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az egyszeri fizetési megbízás átvételét követően a következő adatokról köteles a fizető felet haladéktalanul tájékoztatni:

(...)

c) tételesen a fizető fél által a pénzforgalmi szolgáltató részére fizetendő valamennyi díjról, költségről vagy egyéb fizetési kötelezettségről,”

IV.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

A fentiek alapján az MNB álláspontja szerint a „díjmentes”, „ingyenes” megnevezésű szolgáltatás, akár fix összeggel, akár százalékosan, akár ezek kumulációjával történő fizetendővé tétele mind fogyasztói, mind szolgáltatói szempontból egy új díj bevezetésének számít, így az **MNB a fogyasztóvédelmi vizsgálat lefolytatása során megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a fenti táblázatokban feltüntetett új díjak bevezetésével 4 díjtípus tekintetében megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdésének első mondatában foglaltakat.**

V. A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSBEN FOGLALT DÍJ EGYOLDALÚ MÓDOSÍTÁSÁNAK VIZSGÁLATA, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A SZÁMÍTÁSI MÓD MEGVÁLTOZTATÁSÁRA

V.1. Jogszabályi környezet

A Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni a Magyarország területén végzett, e törvényben meghatározott pénzügyi szolgáltatási, kiegészítő pénzügyi szolgáltatási és bankképviselési tevékenységre, önkéntes intézményvédelemre, valamint betétbiztosításra.

A Hpt. 3. § (1) bekezdése szerint „*pénzügyi szolgáltatásnak minősül a következő tevékenységek üzletszerű végzése forintban, illetőleg devizában, valutában:*

- a) betét gyűjtése és más visszafizetendő pénzeszköz - saját tőkét meghaladó mértékű - nyilvánosságtól történő elfogadása;*
- b) hitel és pénzkölcsön nyújtása;*
- c) pénzügyi lízing;*
- d) pénzforgalmi szolgáltatások nyújtása;*
- e) elektronikus pénz kibocsátása;*
- f) olyan papír alapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz (például papír alapú utazási csekk, váltó) kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása, amely nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak;*
- g) kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása;*
- h) valutával, devizával - ide nem értve a pénzváltási tevékenységet -, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység;*
- i) pénzügyi szolgáltatás közvetítése;*
- j) letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás;*
- k) hitel referencia szolgáltatás.*

A Hpt. 210. § (11) és (12) bekezdése szerint:

„A (3) bekezdésben nem szabályozott szerződések esetén kamatot, díjat vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül módosítani, ha a szerződés ezt a pénzügyi intézmény számára - külön pontban - egyértelműen meghatározott feltételek, illetve körülmények esetére lehetővé teszi. A szerződés kamatot, díjat érintő - az ügyfél számára kedvezőtlen - módosítását a módosítás hatálybalépését tizenöt nappal megelőzően, hirdetményben közzé kell tenni, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás nyújtása esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé kell tenni.”

„Szerződés egyoldalúan nem módosítható új díj vagy költség bevezetésével. Az egyes kamat, díj vagy költségelemek szerződésben meghatározott számítási módja egyoldalúan, az ügyfél számára kedvezőtlenül nem módosítható.”

A Hpt. 2. számú mellékletének I. Pénzügyi szolgáltatások című fejezete szerint:

„Pénzforgalmi szolgáltatás:

- a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- b) a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,*
- c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,*
- d) a c) pontban meghatározott szolgáltatás, ha a fizetési művelet teljesítése a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő ügyfél rendelkezésére álló hitelkeretéből történik,*
- e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz - ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt - kibocsátása,*
- f) a készpénzáttutalás,*
- g) az olyan fizetési művelet teljesítése, ahol a fizető fél távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz segítségével adja meg a fizetési megbízást, és ahol a fizetési művelet a távközlési eszköz, digitális eszköz vagy más információtechnológiai eszköz üzemeltetőjénél történik, aki kizárólag közvetítőként jár el az ügyfele és az ügyfele részére árut szállító vagy szolgáltatást nyújtó harmadik személy között.”*

A Pft. 2. § 13. és 22. pontja szerint:

„13. keretszerződés: a pénzforgalmi szolgáltató és az ügyfél között létrejött olyan a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a keretszerződésen alapuló fizetési megbízások, illetve fizetési műveletek lényeges feltételeit, ideértve a fizetési számla megnyitását is, ...”

„22. pénzforgalmi szolgáltató: az a hitelintézet, elektronikuspénz-kibocsátó intézmény, Posta Elszámoló Központot működtető intézmény, pénzforgalmi intézmény, Magyar Nemzeti Bank és kincstár, amely pénzforgalmi szolgáltatási tevékenységet végez, ...”

A Pft. 8. §-a szerint:

8. § (1) A pénzforgalmi szolgáltató az ügyfelet az ügyfél keretszerződés-kötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben köteles papíron vagy tartós adathordozón a 10. §-ban foglaltakról tájékoztatni.

(2) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének egyértelműen, közérthetően és pontosan, a magyar nyelven vagy az ügyféllel történt megállapodásban kikötött más nyelven tesz eleget.

(3) A pénzforgalmi szolgáltató e tájékoztatási kötelezettségének a keretszerződés egy példányának átadásával is eleget tehet, ha az tartalmazza a 10. §-ban meghatározott adatokat.

A Pft. 15. §-a szerint:

„(1) A keretszerződés módosítását a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag a 8. §-ban meghatározott módon kezdeményezheti a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább két hónappal.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva a kezdőnapnak megfelel, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hó utolsó napján.

(3) A keretszerződés módosításának kezdeményezése esetén a pénzforgalmi szolgáltató köteles az ügyfelet tájékoztatni arról, hogy a módosítást az ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a szolgáltatót nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy a módosítás hatálybalépése előtti napig az ügyfél jogosult a keretszerződés azonnali és díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására.”

V.2. A Vizsgálati jelentésben megállapított tényállás, az azzal kapcsolatos észrevételek értékelése és a tényállás minősítése

(...)

A fentiek alapján az MNB megállapította, hogy a Takarékszövetkezet a lakossági számlavezetés körében igénybe vehető, fenti táblázatban feltüntetett számlavezetési tranzakciók díjainak esetében az egyoldalú szerződésmódosítást (díjemelést) a díj számítási módjának hátrányos megváltoztatásával hajtotta végre, és ezzel 6 díjtétel tekintetében megsértette a Hpt. 210. § (12) bekezdésének második mondatában foglaltakat.

(...)

A határozatot az MNB a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdése alapján, az MNB tv. 39. § (1) bekezdése a)-s) pontjaiban biztosított hatáskörében eljárva hozta meg.

A késedelmi pótlék MNB általi felszámításának lehetőségét a Ket. 132. §-a biztosítja.

A közigazgatási végrehajtás szabályainak az MNB által kiszabott bírság kapcsán való alkalmazási lehetősége az MNB tv. 46. § -án, valamint a Ket. 126. § (1) bekezdésének a) pontján alapul.

A határozat elleni jogorvoslatról szóló tájékoztatás az MNB törvény 55. § (1) bekezdésén, valamint a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontján, a 100. § (2) bekezdésén, 109. § (1) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 326. § (7) bekezdésén, a 327. § (1)-(2) bekezdésein és 330. § (2) bekezdésén alapul.

A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) pontján, valamint a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (1) bekezdés c) pontja és a 73/A. § (3) bekezdése értelmében a közlés napjával jogerős.

Budapest, 2014. július 23.

**Bethlendi András s.k.,
az MNB ügyvezető igazgatója**